

C-483/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. szeptember 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Conseil d'État (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. június 30.

Felperes:

XXXX

Alperes:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

**CONSEIL D'ÉTAT (ÁLLAMTANÁCS, BELGIUM), KÖZIGAZGATÁSI
KOLLÉGIUM**

[omissis]

ÍTÉLET

[omissis]

A következő ügyben:

XXXX

kontra

Commissaire général aux

**réfugiés et aux apatrides (a menekültekkel és
hontalanokkal foglalkozó általános biztos)**

I. A keresetlevél tárgya

2019. május 21-én benyújtott keresetlevelével XXXX a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság, Belgium) [omissis] 2019. május 8-i [omissis] ítéletének hatályon kívül helyezését kérte.

II. A Conseil d'État (államtanács) előtti eljárás

[omissis]

[omissis] **[eredeti 2. o.]** [omissis]

[omissis]

III. Az ügy vizsgálata szempontjából releváns tények

A felperes, aki állítása szerint szír állampolgár, 2015. december 1-jén Ausztriában menekült jogállást szerzett.

2016 elején elhagyta Ausztriát, hogy csatlakozzon lányaihoz (akik közül az egyik kiskorú), akik Belgiumban 2016. december 14-én kiegészítő védelmi jogállást szereztek.

2018. június 14-én a felperes nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be Belgiumban.

2019. február 11-én a menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó általános biztos a loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (a külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvény) 57/6. cikke 3. §-a 1. bekezdésének 3. pontja alapján megállapította, hogy a felperes kérelme elfogadhatatlan. **[eredeti 3. o.]**

2019. május 8-án [omissis] a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság) elutasította az elfogadhatatlanságot megállapító e határozat ellen a felperes által benyújtott keresetet. Arról a határozatról van szó, amelynek a felülvizsgálatát kérik.

IV. Az alkalmazandó belga jog

A külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvény [omissis] 57/6. cikkének 3. §-a a következőket írja elő:

[omissis]

[omissis] **[eredeti 4. o.]**

[omissis]

[omissis] **[eredeti 5. o.]**

57/6. cikk 3. § A menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó általános biztos elfogadhatatlannak nyilváníthatja a nemzetközi védelem iránti kérelmet, amennyiben:

[omissis]

3. a kérelmező az Európai Unió valamely más tagállamában már nemzetközi védelemre jogosult;

[omissis]

V. *Egyetlen jogalap*

VI. *A felek álláspontja*

A felperes egyetlen jogalapra hivatkozik, amely a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-i Genfi Egyezmény **[eredeti 6. o.]** – az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa eljárásról és követelményekről szóló kézikönyvének 181–188. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. és 24. cikkére, a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2., 20., 23. és 31. cikkére, valamint (18) preambulumbekzdésére, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikkének (6) bekezdésére, valamint (33) preambulumbekzdésére, az alkotmány 149. cikkére, a külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvény 39/2., 39/65., 48/3. és 48/4. cikkére, valamint 57/6. cikkének 3. §-ára, a család egységének és a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére, továbbá a védelemhez való jog és a kontradiktórus eljárás tiszteletben tartását megkövetelő elvekre tekintettel értelmezett – 1. cikkének megsértésén alapul.

A felperes azt állítja, hogy a fent hivatkozott 2013/32 irányelv 33. cikkének (2) bekezdése és a fent hivatkozott 1980. december 15-i törvény 57/6. cikkének 3. §-a lehetőséget, és nem kötelezettséget ír elő, és azokat az alapvető jogok tiszteletben tartásával kell értelmezni és alkalmazni. Hangsúlyozza, hogy a megtámadott ítélet „nem mondja ki, hogy a törvény 57/6. cikke 3. §-a alkalmazásának keretében nem lehet és/vagy nem szabad figyelembe venni a

család egységét védő elvet; ezen elv alkalmazását ugyanakkor a védelemben nem részesülő személyre korlátozza”, azonban „érthetetlen az indokolás, amelynek alapján a gyermek mindenek felett álló érdekét nem lehet figyelembe venni”, mivel, „amennyiben a külföldiekről szóló törvény 57. cikke 3. §-ának alkalmazása során a család egységének elvét figyelembe kell venni, semmi nem zárja ki, hogy ugyanez ne történjen a gyermek mindenek felett álló érdeke tekintetében, mivel a biztosított jogok azonos jellegűek és szorosan összefüggnek egymással”. A felperes szerint az indokolás e tekintetben ellentmondásos.

Ami azt az indokolást illeti, amely szerint „az érintettek számára nem ismeretlen a helyzetük aszimmetrikus jellege”, a felperes előadja egyrészt, hogy „az ítélet nem fejt ki, hogy ez miért zárja ki a család egysége elvének tiszteletben tartását”, és másrészt, hogy ezt a kérdést sem az alperes, sem a neki kézbesített végzés nem vetette fel, tehát – a védelemhez való jogot sértő módon – nem volt lehetősége álláspontja kifejtésére.

Ami a gyermek mindenek felett álló érdekét illeti, a felperes az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikkére, a 2011/95 irányelv 20. cikkének (5) bekezdésére, a 2013/32 irányelv 25. cikkének (6) bekezdésére, valamint a [eredeti 7. o.] a gyermek jogairól szóló egyezmény 3., 9. és 10. cikkére hivatkozik, és azt kifogásolja, hogy az ítélet „elvben [úgy határozott, hogy] a kérelmező gyermekének mindenek felett álló érdekét nem veszi figyelembe, pusztán azon az alapon, hogy az nem menti fel a szülőt az alól, hogy megfeleljen a nemzetközi védelem biztosítására irányuló eljárásra irányadó feltételeknek”, anélkül, hogy „a kérelmező által keresetében e tekintetben hivatkozott sajátos elemeket figyelembe vette volna”.

A felperes azt állítja továbbá, hogy a család egységének elve „megköveteli, hogy védelmet biztosítsanak annak, aki jogosult már védelemre egy másik országban, mint ahol kiskorú gyermeke védelemben részesült, mégpedig pontosan a család egysége tiszteletben tartásának biztosítása érdekében”. A felperes a Charta 18. cikkére és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának az eljárásról és követelményekről szóló, a menekültek helyzetére vonatkozó Genfi Egyezmény 1. cikkét értelmező kézikönyvére, valamint a 2011/95 irányelv 23. cikkére hivatkozik, és kifejti, hogy „[a]z ítéletben megállapítottakkal ellentétben a kérelmező számára a gyermek mindenek felett álló érdekének és a család egységének tiszteletben tartása érdekében védelmet kell elismerni, különösen azért, hogy az irányelv 24–35. cikkében említett kedvezményekben részesülhessen”. Azt állítja, hogy „a kérelmező védelemben részesítése nem nélkülöz a nemzetközi védelem logikájával való bármely összefüggést, mivel a kérelmezőt egy másik tagállamban menekültként elismerték; mivel a kérelmező nem rendelkezik tartózkodáshoz való joggal Belgiumban, ahol menekültként elismert kiskorú lányával él, aki fölött szülői felügyeletet gyakorol, az, hogy a kérelmező számára ebben az országban védelmet nyújtsanak, nem nélkülözi az összefüggést a védelem logikájával, amely lányának [menekültként való] elismeréséhez vezetett”.

Az alperes azt válaszolja, hogy a Menekültügyi Főbiztos eljárásról és követelményekről szóló kézikönyve rögzíti a család egységének elvét, hogy ez az elv azt foglalja magában, hogy amikor a családfő megfelel a fogalom meghatározásban szereplő feltételeknek, az általa eltartott családtagok általában menekült jogállásban részesülnek, hogy ez azt jelenti, hogy a családtagok nem amiatt kapják meg e jogállást, mivel ők maguk megfelelnek a Genfi Egyezményben foglalt feltételeknek, hanem amiatt, hogy a családfő menekült jogállásban részesült, és hogy a család egységének elve ennyiben úgynevezett „származékos” jogállást biztosít, és hogy a bíróság azon érvelése, amely szerint ez az elv „a védelem alapvető logikáján alapul, és célja az, hogy kiterjessze a nemzetközi védelmet, amelyben valamely családtag részesült, a családjának többi tagjára, akik nem rendelkeznek ilyen védelemmel. Ez az elv következésképpen nem alkalmazandó, amennyiben – a jelen esethez hasonlóan – már minden érintett nemzetközi védelmet élvez, még ha e védelmet különböző országokban biztosították is”, tehát teljesen helytálló és koherens, hogy az 1980. december 15-i törvény nem rögzíti a család egységének elvét, hogy noha a 2011/95 irányelv rögzíti a család egységének elvét, a célja azonban nem az, hogy származékos jogállást **[eredeti 8. o.]** biztosítson, hanem az, hogy lehetővé tegye a nemzetközi védelemben részesülő személy családtagjai számára, hogy a nemzeti eljárásoknak megfelelően a 24–35. cikkben említett kedvezményekben részesüljenek, hogy a 23. cikk egyébiránt a nemzetközi védelemben részesülő személy azon családtagjaira vonatkozik, akik személyükben nem jogosultak ilyen védelemre, hogy a 23. cikket tehát a jelen esetben nem lehet alkalmazni, hogy ezt az érvelést az Európai Unió Bírósága is megerősítette, amikor 2018. október 4-i [Ahmedbekova] ítéletében [C-652/16, EU:C:2018:801, 68. pont] kimondta, hogy „a 2011/95 irányelv nem írja elő a menekült jogállásnak vagy a kiegészítő védelmi jogállásnak azon személy családtagjaira való ilyen kiterjesztését, aki számára e jogállást elismerték. Ezen irányelv 23. cikkéből ugyanis az következik, hogy az annak előírására korlátozódik, hogy tagállamok olyan módon alakítják ki nemzeti jogukat, hogy az említett irányelv 2. cikkének [d)] pontja szerinti azon családtagok, akik ilyen jogállással rendelkeznek, amennyiben személyükben nem jogosultak ugyanezen védelemre, bizonyos, a család egységének fenntartását célzó kedvezményekben részesülnek, amelyek többek között magukban foglalják a tartózkodási engedély kiállítását, a munkavállaláshoz és az oktatáshoz való hozzáférést”, hogy mivel a család egységének elvében bennefoglalt feltételek nem teljesülnek, pusztán a gyermek mindenek felett álló érdekének elve nem igazolhatja annak alkalmazását, hogy mivel a jogalkotó a nemzetközi védelem biztosításának feltételeit megjelölő különös rendelkezéseket határozott meg, és e feltételeket nem lehet pusztán a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére hivatkozással nem alkalmazni, hogy az indokolás felülvizsgálati kérelemben állított ellentmondásosságát illetően meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet szövegéből ez egyáltalán nem tűnik ki, hogy a bíróság nagyon világosan megindokolta, hogy mely okokból nem alkalmazandó a család egységének elve, és hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke miatt nem teszi lehetővé ezen elv alkalmazását, hogy noha a bíróság az 57. cikk 3. §-ának alkalmazása során önmagában véve valóban nem zárja ki ezt az elvet, nagyon világosan kifejti, hogy

a jelen esetben az elv miért nem alkalmazható, tudniillik, mivel a felperes családtagjai már rendelkeznek nemzetközi védelmi jogállással, hogy a bíróság nem azért állapítja meg a család egysége elvének alkalmazhatatlanságát, mivel „az érintettek számára nem ismeretlen a helyzetük aszimmetrikus jellege”, hanem amiatt határozott így, hogy a felperes családtagjai már rendelkeznek nemzetközi védelmi jogállással, és e tekintetben nem meghatározó elemről van szó, amelynek a tárgyalás újbóli megnyitásához kellett volna vezetnie, és hogy a felperes nem bizonyítja, hogy a védelemhez való jogát mennyiben nem tartották tiszteletben.

A felperes válaszában hozzáteszi, hogy a Menekültügyi Főbiztos a női nemi szerv megcsonkításával összefüggő menedékjog iránti kérelmekre vonatkozó, 2009. májusi iránymutatásában hangsúlyozza, hogy „ugyanúgy, ahogy egy gyermek [eredeti 9. o.] származékos jelleggel menekült jogállásra tehet szert a szüleinek biztosított menekült jogállás alapján, *mutatis mutandis* a szülők is részesülhetnek származékos jogállásban a gyermeküknek biztosított menekült jogállás alapján”, és előadja, hogy az a körülmény, hogy egy másik tagállamban menekültként elismerték, „nem ellentétes ezzel az elvvel, mivel ez az elismerés számára nem teszi lehetővé, hogy gyermekével éljen abban az államban, ahol gyermeke védelemben részesült”. Hangsúlyozza, hogy „a Bíróság megállapította, hogy a származékos menekült jogállás nemzeti jogszabály általi automatikus alkalmazása nem ellentétes az irányelv és a Genfi Egyezmény szellemével, hanem épp ellenkezőleg, egy ilyen gyakorlat a 2011/95 irányelv 23. cikkében rögzített célkitűzést, tudniillik a család egységének fenntartását követi”, és ebből azt a következtetést vonja le, hogy *a contrario*, „a jelen esetben egy menekültként elismert gyermek apja ilyen jogállásának főszabály szerinti automatikus kizárása pusztán azon az alapon, hogy az apa más tagállamban védelemben részesült, ellentétes az irányelv 23. cikkével követett célkitűzéssel”.

A felperes a Bíróság egy 2012. december 6-i ítéletére (O és társai ítélet [C-356/11 és C-357/11, EU:C:2012:776, 81. pont]) hivatkozással, amelyben a Bíróság előírta az „illetékes nemzeti hatóságok [számára] a 2003/86 irányelv végrehajtása és a családegyesítési kérelmek vizsgálata során, hogy az összes szóban forgó érdek kiegyensúlyozott és méltányos értékelését elvégezz[ék], különösen figyelembe véve az érintett gyermekek érdekeit”, azt állítja, hogy „ugyanennek az érvelésnek kell érvényesülnie a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálata keretében”, és hogy a jelen esetben „teljes mértékben hiányzik az ilyen kiegyensúlyozott és méltányos értékelés”.

V.2. Értékelés

A felperes Ausztriában nemzetközi védelemben részesült. Egyik – kiskorú – gyermeke Belgiumban jogosult nemzetközi védelemre. A felperes szintén nemzetközi védelemben kíván részesülni Belgiumban, és ott kiskorú gyermekével kíván élni.

A felperes lényegében azt állítja, hogy a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikkének (2) bekezdése lehetőséget biztosít a tagállamoknak arra, hogy elfogadhatatlannak nyilvánítsanak egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, amennyiben – a jelen esethez hasonlóan – a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított, azonban nem kötelezi őket erre. A felperes szerint a tagállamoknak a 2013/32/EU irányelv, és különösen 33. cikke (2) bekezdésének végrehajtása során biztosítaniuk kell a család egysége elvének és a gyermek mindenképp felett álló érdekének tiszteletben tartását, és úgy ítéli meg, hogy a jelen ügy **[eredeti 10. o.]** körülményei között ezek tiszteletben tartásával ellentétes az, hogy a belga állam élhessen a felperes nemzetközi védelem iránti kérelme elfogadhatatlannak nyilvánítására való lehetőségével.

A felperes kéri előzetes döntéshozatal keretében lényegében arra vonatkozó kérdésnek az Európai Unió Bírósága elé terjesztését, hogy a jelen ügy körülményei között az uniós jog több általa megjelölt rendelkezését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy a belga állam éljen a felperes nemzetközi védelem iránti kérelme elfogadhatatlanná nyilvánítására való lehetőségével.

Mivel a Conseil d'État (államtanács) végső fokon jár el, és a felvetett kérdés releváns a jogorvoslat kimenetele szempontjából, az Európai Unió Bírósága elé kell terjeszteni a felperes által kért kérdést.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN

A CONSEIL D'ÉTAT (ÁLLAMTANÁCS) A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZ:

[omissis]

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkének harmadik bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

„Az európai uniós joggal, elsősorban az Európai Unió Alapjogi Chartájának 18. és 24. cikkével, a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2., 20., 23. és 31. cikkével, valamint a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 25. cikkének (6) bekezdésével ellentétes-e az, ha a 2013/32/EU irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontjában biztosított lehetőség végrehajtása során valamely tagállam egy másik tagállam által már biztosított nemzetközi védelem miatti elfogadhatatlanság

alapján elutasít egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, amennyiben a kérelmező az első tagállamban védelemben részesülő kísérő nélküli kiskorú gyermek apja, a nukleáris család vele ott tartózkodó egyetlen szülője, aki a gyermekkel együtt él, és az említett tagállam elismerte, hogy a gyermek felett szülői felügyeletet gyakorol? Nem követeli-e meg a család egységének elve és a gyermek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartását előíró elv épp ellenkezőleg azt, hogy az az állam, ahol e szülő gyermeke védelemben részesült, védelmet biztosítson e szülőnek?” [eredeti 11. o.]

[omissis]

[omissis] [aláírások]

MUNKADOKUMENTUM